

Prezent si perspective pentru oaia de la munte

Descriere imagine:

La finele lunii februarie, la Moeciu de Sus, langa Bran, a avut loc intalnirea anuala a Federatiei Oierilor de Munte

Federatia Oierilor de Munte din România a fost constituita în luna martie 2008, la initiativa a cinci asociații fondatoare, cu scopul clar definit de a reprezenta interesele crescatorilor de ovine si caprine din zona montana. Si asta deoarece, voit sau nu, specificul impus oieritului montan de catre relieful si clima de la munte, precum si alte particularitati, au fost întotdeauna ignorate sau gresit interpretate de catre cei cu putere decizionala.

Desi exista reglementari nationale si europene care protejeaza activitatea pastorală si prevad plati speciale, cum este indemnizatia de handicap natural, se face prea putin sau nimic pentru aplicarea lor.

Avem o lege a muntelui (347/2005), avem rezolutia Parlamentului European din 2008 care contine prevederi clare asupra oieritului din zona montana, avem ordine si ordonante si, cu toate acestea, Ministerul Agriculturii nu a facut nici pâna la aceasta ora nici macar o notificare la Bruxelles cu harta care sa prezinte zonele cu handicap natural din România.

Tocmai de aceea, Federatia Oierilor de Munte (FOM) va face demersuri pentru a definitiva aceasta harta si pentru a înslesni astfel accesul la fondurile speciale prevazute de UE pentru oieritul montan.

Adunarea Generala a FOM

La finele lunii februarie, la Moeciu de Sus, lângă Bran, a avut loc întâlnirea anuala a Federatiei Oierilor de Munte. Cu acest prilej s-au adus înca o data în discutie problemele specifice cu care se confrunta asociațiile membre din punct de vedere al oieritului montan si s-a stabilit planul de masuri pentru acest

an.

În partea a doua a întâlnirii s-a stabilit și noul Consiliul director al federației. De fapt, în funcția de președinte a fost reales, cu unanimitate de voturi, Eugen Gontea, crescător de ovine din zona Branului, iar secretar general a ramas Vasile Turculeț, președintele Asociației "Dealul Negru" de la Bistrița.

Anul trecut în luna iunie a avut loc la Moeciu de Sus o sesiune de lucru, prilejuită de seminarul "Oieritul din Carpații României, încotro?", în cadrul căreia s-au discutat trei teme importante și care au ramas la fel de actuale:

? Realizarea unor stâne model în zona montană, în 11 județe, ținându-se cont de sprijinul financiar promis de secretarul de stat de atunci, Liviu Harbuz. Se poate presupune că odată cu schimbările survenite la nivel ministerial acest deziderat să fi dispărut...

? Certificarea produselor tradiționale și ecologice românești, preparate în stânele montane din țară, activitate care poate fi realizată de fiecare asociație profesională în parte, în funcție de specificul zonei respective.

? Elaborarea standardului ocupațional al meseriei de oier montan și a calificărilor care alcatuiesc seria de oier montan pentru că, din păcate, crescătorii de oi din România nu au nici calificare, nici instruire. În orice țară civilizată, oieritul este o meserie, la noi este considerat drept o muncă necalificată.

Produse tradiționale atestate

Petru Eugen Gontea, președintele FOM, este și președintele Asociației Crescătorilor de Ovine și Ecvină Brașov. Asociația județeană a fost constituită în anul 2002 și are în prezent 621 de membri, totalizând peste o sută de mii de capete ovine.

La capitolul "demersuri reușite", asociația are 82 de atestate pe produs tradițional, pentru cinci produse: brânza de burduf, urda sărată, casul afumat, telemeaua și pastrama.

Aproximativ 32 dintre membrii asociației sunt înregistrați sanitar-veterinar pe partea de procesare, iar doi producători sunt atestați conform Ordinului 34 - procesare produse tradiționale pastrama, unul dintre ei fiind Eugen Gontea. "Avem construcții realizate așa cum se prevede în caietul de sarcini și cum ne-a cerut Direcția sanitar-veterinară, investiția fiind făcută din fonduri proprii", spune președintele asociației.

Oierul de la munte, cu "stâna-n spinare"

Extrapolate și la nivel de federație, problemele specifice cu care se confruntă crescătorii de ovine montani sunt mult prea multe pentru a putea fi rezolvate în limitele de timp impuse de reglementările naționale și europene.

Eugen Gontea spune că oieritul montan este adus la stadiu de haiducie, din cauza problemei pasunilor. Nu vrem să-i stabilizăm pe crescători, pentru că statul nu vrea să se implice, deci nici Ministerul Agriculturii, să le concesioneze oamenilor pasunile pe 15-20 de ani. Asadar, una dintre cele mai grave

probleme rămâne concesionarea terenurilor. Crescătorii sunt la mână primarilor și nici nu-și iau su
bvențiile.

Apoi, în fiecare an trebuie să se mute de pe o pasune pe alta, neputând face nici o investiție, pentru a fi în pas
cu cerințele sanitar-veterinare. Ei sunt cu stâna în spinare? în fiecare an. Administrarea pe pasune este proastă
, iar încărcăturile de foarte multe ori sunt depășite, deoarece nu se stabilesc corespunzător cu numărul de
animale.

Este adevărat că mulți crescători, în lipsa unei minime instruirii, aplică tot vechile metode, fără a înțelege și
a se adapta noilor cerințe tehnologice. De pildă, nu-și schimbă berbecii la timp și le apar
consangvinizările.

Desfacerea și forța de muncă sunt cu băi mare

"Și la ora actuală avem cu toții pe stoc telemea, dar și burduf. Din toamna anului trecut până în prezent, vân
zarile au scăzut extraordinar de mult, cu aproximativ 60 la sută. Am organizat vânzarea și prin Bu
curești, în pietele volante și în târguri, cu diferite firme și nu cred că se mai întâmplă ca în trei zile de târg sau expozi
ție să cumpere zece înși o bucată de telemea. Spun da-mi de-un deget, da-mi de două degete?. Nu știu ce s
e întâmplă, cred că nu mai sunt bani..." , spune Gontea cu mâhnire.

Lipsa personalului de îngrijire a oilor, mai bine zis a ciobanilor, care au plecat, majoritatea, în Italia, Sp
ania, Franța, inclusiv Germania, rămâne o problemă la fel de mare și pentru județul Brașov, așa cum se î
ntâmplă cam în toată țara.

"În 2008, din cauza lipsei de ciobani s-au muls cam 40 la sută din efectivele județului, iar ciobanii au l
asat mieii sub oaie. Așa se explică criza de brânzeturi simțită spre sfârșitul acestui an. Anul trecut, a fost pu
țin mai lejer și s-au muls cam 80 la sută din efective. Avem foarte mulți membri, care de aproape patru
ani nu le mai mulg deloc și lasă doar mieii la supt.

Le mulg în luna august, două săptămâni, ca să-și facă necesarul de brânză pentru autoconsum și atât. În ceea
ce privește comercializarea mieilor, aceștia merg bine la vânzare, dar nu mai au profit. Când nu mulgi la
ptele, profitul s-a dus.

În perioada de secetă, când a scăzut producția (oilor), au ținut oamenii un cioban la cinci-sase sute de oi, ia
r celorlalți ciobani le-au dat drumul, deoarece n-aveau cu ce să-i plătească. Mulsul era mai scump decât c
antitatea de lapte obținut. De valorificarea lânii nici nu poate fi vorba. Valoarea ei a scăzut anul trecut la 0
,50 lei/kg", adaugă președintele Asociației.

Viitorul? Bunisori...

"Eu consider, și le insuflu și membrilor asociației, că în 4-5 ani de zile vor avea un viitor bunisori. Cei car
e vor crește oi, vor trai bine. La nivelul întregii Europe există tendința de scădere a efectivelor. În Re
zoluția Comunității Europene din 18 iunie 2008, care cuprinde o analiză drastică a oieritului,
structurată în peste 40 de puncte, concluzia este că efectivul se diminuează, tinerii nu se mai orientează s

pre profesia asta si dispar meserii traditionale.

Iar ei, vest europenii, nici nu se confrunta cu problemele pe care le avem noi. Noi suntem o tara atipica din toate punctele de vedere: si ca tehnologie, si ca relief, si ca mod de administrare. Noi n-avem fermele lânga casa, cum au ei, care fac putina transhumanta si încaseaza si bani pentru asta!

La noi, spre exemplu, în Bazinul Branului, avem în jur de 80 mii de oi, iar suprafata de pasunat disponibilă poate deservi vreo trei mii de oi. În plus, noi nu luam subventii nici pe transhumanta, nici pe intrarea în zona defavorizată?, precizeaza Gontea.

NU EXISTA ZONA MONTANA... FAVORIZATA

Vasile Turculet, secretar general FOM

: "Invocând ridicolul argument precum ca ?oiaia are tot patru picioare si la munte si la ses?, ministerul si admiratorii unui anumit tip de agricultura ignora particularitatile evidente ale agriculturii montane, în care desigur trebuie inclusa si zootehnia specifica zonei de munte. Subiectul a mai fost abordat în paginile revistei Ferma fara intentii de a fi dezvoltate polemici pe aceasta tema, ci pentru a se tine cont de potentialul agricol al zonei de munte de la noi, cu reale calitati ecologice.

Din acest motiv doresc sa subliniez si de aceasta data ca oieritul de la munte reprezinta cu totul altceva decât oieritul din zonele nemontane, neputând fi eclipsat sub nici o forma de promovare într-un mod egoist.

Oieritul montan practicat la mari departari de asezarile omenesti, cu un grad ridicat de izolare si mari dificultati generate de relieful si clima montana, si mai cu seama dificultati provocate de animalele salbatice de prada, nu poate fi confundat cu un oieritul realizat în conditii mult mai usoare.

Aceste diferente care caracterizeaza oieritul montan impun forma extensiva a practicarii lui, fapt care presupune si procesarea laptelui la fata locului în scopul rentabilizarii acestei activitati, activitate care ar duce la falimentarea prin transportul laptelui la centre de procesare a laptelui.

Dar, cum în orice rau este si un bine, procesarea laptelui în conditiile vitrege de la munte a condus la reabilitarea multor produse traditionale de stâna, cu care România s-a putut prezenta chiar si la Bruxelles..."

Nicoleta Dragomir